

Botermarkt 13

Inden Rosbaer

De gevelsteen is een stuk ouder dan de voorgevel van het huis. Als je goed kijkt zie je het jaartal 1611. De gevelsteen is ingemetseld op de eerste verdieping met een voorstelling waarop duidelijk zichtbaar: een door twee muil dieren gedragen draagkoets. Het huis heet dan ook “Inden Rosbaer”. In de 19de eeuw is het pand ingrijpend verbouwd waarbij de veel oudere gevelsteen gespaard is gebleven.

De draagkoets is nu en waarschijnlijk ook in 1611 een niet alledaags verschijnsel. Het diende om voorname personen te vervoeren, in dit geval een dame. Omdat de “baar” niet werd gedragen door mannen, maar door paardachtige dieren werd het een “rosbaer” genoemd. In de gevelsteen komt dat in de tekst dan ook tot uiting.

In 2009 was de steen toe aan een uitgebreide onderhoudsbeurt. De Stichting Geveltekens Vereniging Haarlem (SGVH) kreeg van de regenten van het naastgelegen Bruinings Hofje en eigenaar van het pand het

verzoek of de SGVH wilde meehelpen met het laten restaureren van de gevelsteen. De Stichting heeft contact opgenomen met Architectuurhistorica en Specialiste historisch kleurgebruik Olga van der Klooster. Zij is daarna aan de slag gegaan en de steen onderzocht om zoveel mogelijk gebruik te maken van nog aanwezige kleuren. Probleem daarbij was dat aan het eind van de 19de en in de loop van de 20ste eeuw veel gevelstenen zorgvuldig zijn schoongemaakt en van hun verflagen ontdaan. Men zag toen liever de kleur van het “eerlijke” materiaal zelf. Daardoor zijn veel historische verflagen verdwenen. Vóór die tijd hield men meer van rijk gepolychromeerde (beschilderde) gevelstenen. Goud, blauw, rood en meer van dergelijke opvallende kleuren. De gevelsteen is dan ook te vergelijken met een historisch reclamebord dat al van veraf goed zichtbaar moet zijn.

Voor de onderhoudsbeurt van 2009 kon men de details van de voorstelling eigenlijk niet meer goed onderscheiden. Dat was heel jammer. Nu is de voorstelling weer duidelijk aangebracht op een achtergrond van zandsteenkleur. Daarmee is het kleurcontrast van de voorstelling optimaal geworden. Vermeldenswaard is dat Olga de verfkleuren, heel praktisch, zelf ter plaatse op een palet heeft samengesteld.

Meer bijzonderheden zijn te vinden in het boek “Gevelstenen van Haarlem” geschreven door Peter van Graafeiland en Theo Bottelier. Peter van Graafeiland is bezig een vernieuwde versie voor te bereiden.

Bron: Jaarboek 2009 Vereniging Haarlem – Nieuws over gevelstenen - Martin Busker